

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
 вивозять: в Австрії:
 на цілий рік 24 К
 на пів року 12 К
 на чверть року 6 К
 на місяць 2 К

За границею:
 на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі часисла по 10 сотків.
 Телефон Редакції ч. 1484.
 Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний деньник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо рукою ми серце і віра руска“. — З Русла не вих поальмія М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцено в Агенції Соколовського ул. Ягайлонська ч. 8.

Рукописи звертає ся лише з попередню засторогу.

Рекламація лише неопечатані вільні від порта. — Оповідки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і правди донесення по 30 сот. від стрічки.

Сумніви і труднощі в мирових змаганнях.

(Δ) Ювілей дому Романових в Росії мав дати почин до розоруження Росії і Австро-Угорщини, а як подана нами вчора заява півурядового „Fremdenblatt-y“ означає, дійшло в сій справі по довгих пересправах до порозуміння і практичного висліді, а так само з півурядових російських кругів вишло заперення, що около 360,000 резервістів російських з над границі австрійської має вернути домів.

Однак мимо сих заяв з півурядових кругів російських і австрійських положення на Балкані не прояснило ся, а навіть варіають поважні сумніви, чи можна буде так скоро сподівати ся спокою на Балкані і розв'язки балканського питання. У віденських дипломатичних кругах сумнівають ся, чи буде можна так скоро дійдати ся заключення мира між Туреччиною а балканськими державами. Причиною сеї проволоки є справа Адриянополя. Туреччина не хоче віддати Адриянополя балканським державам, військо домагає ся настійчиво дальшої борби, а сильний революційний рух щораз більше розширює ся і розовнює ся. А так само балканські держави не дуже одушевлені посередництвом європейських держав і ринили ся дальше вести борбу.

Вість недавно подана, але ще не справджена, що Яніна стала жертвою зради, може ще більше запутати положення на Балкані і внутрішні відносини Туреччини. Коли би справді стало певною річю, що комендант твердив без кінцевого поводу віддав її в руки Болгар, тоді революційне стороництво в Царгороді разом з військовою лігою виступило би проти молодотурецького панованія і не спочило би, поки би не повалило кабінету Магмуда Шефкета паші. Колиж би справді показало ся, що не лицарство грецького війська,

але інші причини привелили відчинити брами Яніни, тоді виринуло би питання, чи Яніна має бути приділена Альбанії, чи полишена Грекам, а се отверте і спірне питання завдало би нових клопотів і труднощай раді амбасадорів.

Найтрудніше питання, котре має бути полагоджене на льондонській раді амбасадорів є справа Скодра. Король Микита набив собі голову, що Черногора не може вступувати без Скодри і день в день голосять се по часописях, що Черногорці готові радше перемінити Черногору в кладовище, як зречт ся Скодри. Доси не повело ся змаганям Черногорців здобути Скодру, а роздратоване викликуване настійчивими депешами короля Микити в Європі є дійсно більше, як перестрах поміж обложеними в Скодрі від лихих гармат і нецільних вистрелів чорногорських. А всеж таки король Микита урив собі, що без Скодри він не може жити і тому, як би се було лише можливе, бажав би задля Скодри викликати світову війну. З підмогою сербського війська має бути зроблений сильний приступ, щоби привезти Скодру до здачі, а по довершеній події сподіває ся король Микита щось таки виторгувати. Алеж чорногорський король повинен мати се на тямці, що ще є тридержавний союз, котрий має троха більше значення і впливу, як володар Черногори. А попра се не повинен він забувати, що сей іменно тридержавний союз постановив Скодру, чи она буде здобута Черногорцями, чи ні, прилучити до Альбанії і що ніяка довершена подія сеї постанови не може змінити. Се справа зовсім ясна і король Микита добре про се знає. Колиж він однак з такою покванністю веде дальше з підмогою Сербії облогу Скодри, то треба припустити, що він звідкись має якусь иншу обіцянку запевнену, що він може се дістати, що ніколи не може бути власністю Черногори.

В деяких кругах думають, що справа Скодри може викликати поважні ріжниці і суверенности поміж великими державами. Однак сей погляд видає ся нам пересадним. Всі європейські держави, а навіть Росія, згодила ся в засаді що до Скодарського питання в тім напрямі, що Скодра має бути прилучена до нової Альбанії. Окрім того Австро-Угорщина і Італія зовсім рішучо заявили, що Скодра ніколи не може стати чорногорською власністю.

Опорне становище чорногорських політиків піддержують очевидно всеславянські російські загорільці, котрі з одного боку не понехують розповсюджувати підзори про балканську політику Австро-Угорської монархії і її оклеветувати, а з другого боку намагають ся вмовити в прилюдність, що они зможуть шапками своїми накрити всіх противників Росії. Але нема сумніву, що сі войовничі загорільці творять меншину в російській суспільности і будуть тому привезолені, чи схочуть, чи не схочуть, підчинити ся спокійному і мирному напрямови заграничної політики російської, споводованому царем. Задля короля Микити і его скодарських мрій не буде Європа починати світової війни. Мирне змаганя європейських держав, котре покочало стільки неодолимих труднощостей, віднесе побіду над чорногорськими коромолами, котрих жерством з лична жаждоба короля Микити.

Ще кілька заміток про націоналізм і Церкву.

(Під розвагу і „Ниви“ на витяг зі з „Послания“ в ч. I, з 1913. р.)

В найновіших часах націоналізм опанував уми суспільности і дійшов до незвичай-

ної вибуялости не тільки між інтелігентними верствами, але сировола обхоплює також широкі верстви народні. Націоналізм хоче заняти місце заиммане доси Церквою, ба — старає ся видвинутти на перший план, над усім верховодити. В приватних розмовах, по часописях пише ся майже виключно про народні спори; в соїмі і парламенті беруть они верх, прогайновувє ся час замість подбати про двигнення населення з невідрадного положення.

Наві патриота якого будь народу висше цінить ся чим праведника. Перед тамтим всі з похвалами і кадилом, до праведного, що найбільше усміхне ся з легким серцем, поплече ся по рамени. Беретти і боронити свою народність, се обовязок кожного Русина, але буває часто, що в тім доводить ся до загорілости і заслїплена, а крім того вини, в часах ворожих Церкві, де проти неї треба дивгнутти як найбільшу силу, зворушити і запалити цілий нарід — надуживають яко оружя — націоналізм.

Жерелом любови є подиктована Богом любовою ближнього, після якої має обгорнути любовою всіх, до якої би народности хто не належав. Сей загальний закон в своїм спеціалізованому признає однак ріжні роди і степені любови. Кладучи загальний аксіом позвляє більше любити ближних, в дальшім порядку — більше свій нарід, чим чужий. В рівнім степені стоячі народи — отже нам чужі — ближні нашому серцю, мають бути сі, що звязані з нами ще і спільними пере-свідченнями пр. католики; з тої самої причини ближшими нами мають бути католики інших народів, як Русини схизматики, бо ріжних з нами переконань духових. Чому? Мірлом для нас в сім згляді Божий закон і близькість споріднені. Нація вжає нас на основі природного походження, а членами Церкви ставмо через споріднене духове — висше. Она збирає розділене людство націями і кор-

Український нарід а російська культура.

Перед кількома днями писали ми про потребу оборони не тільки перед видимою москвофільською агітацією, але також, і то може ще в більшій мірі, перед сильними, а майже непомітними впливами випаченої російської культури.

А були наші погляди не впливом якоїсь вродженої ненависти до Росії, лиш голосом тревоги, щоб сей страшний ворог України не забрав її остатнього і найбільшого добра — українського духа. Не хочемо, щоби нас посуджували о спирене національної загорілости і тому вискажемо ся докладніше.

Найбільшим скарбом кожного народу єсть его живненість і свідомість національна. Поки нарід не втратить одного з тих скарбів, поти він жив і жадна сила не може его знищити і побідити. Український нарід визначає ся великою житевою енергією. Мимо вельми непривильних відносин наш приріст є доволі значний, більший чим не в одного щастливішого від нас народу. Правда, що деколи зі зростом культури зменшає ся приріст населення, але за те у більше культурних народів буває менша смертність; отже колиб в будучині Українці осягнули високий

ступінь цивілізації, і пішли слідами не Німців а Французів, то ще й тоді пропорція нашого приросту не змінялаб ся; родило би ся менше дітей, але і менше умирало. До того в лучших умовах житевих жили би люди довше, ніж тепер і мешкали би в здоровіших хатах, їли би красший харч, мали би лікарську опіку і т. д.

Про нашу житеву енергію свідчить також наша спосібність до військової служби і хоробрість наших полків та їх витривалість у битвах і военных походах. Статистика поборова говорить про нас дуже користо, і тільки одну науку можна би з неї витягнути, а саме, що коли би наші відносини поправили ся то ми належали би до найсильніших (фізично) і найздоровіших народів на цілм світі.

Так само і наша еміграція та колонізація отвирає перед нами щасливі вигляди на будучину.

Треба нам тільки подбати, щоби нарід не марнував ся, щоби він більше дбав о своє житє і здоровля, щоби жінки уміли виховати дітей і щоби ми не втрачували даром сили на мало корисні занятя, тоді, коли тими самими силами можна би осягнути більш добутки. В тім напрямі розвинули вже наші товариства дуже успішну працю, котрої висліді можуть і повинні кожного свідомого Українця не тільки радувати, але й заохочувати до дальшого витривалого труду.

Проти страшної московської навали, безпросвітної, сувірної, але відживленої, зараженої найвсильнішими фізичними й психічними хворобами, треба поставити мільони нашого народу, сильного, охочого до життя і поступу, віруючого в лучшу будучину. Тільки тоді ми зможемо оперти ся, і нашим ворогам зі сходу і прителем з заходу, для котрих великі простори нашої землі були і будуть дуже ласою принадою. Від скорої акції в напрямі піддержання нашої енергії житевої залежить в значній мірі також побіда нашої на родної ідеї.

В значній мірі, бо, як було висше сказане, о долі народів рішає не тільки їх енергія але й свідомість. Щож нам з того, що нас нині поверх 30 мільонів, коли свідомих нема й четвертої частини! Є народи багато від нас менші й менше культурні, а прецінь незалежні, прецінь щасливіші, бо більше свідомі. От приміром Сербі, або Болгарі. І просвіта у них низша, чим у галицьких Українців і земля не така то родюча, а прецінь з ними числять ся нині в світі, а прецінь кожний Серб або Болгарин уміє постояти за свою вітчизну.

Они виробили в собі національну і державну свідомість, чого не достає нашим мільонам особливо там, по другім боці кордону. Отже в тім напрямі треба нам еще дуже багато працювати, щоби з нашого народу зробити світомім український народ.

Треба передісвітати в підности загальну о-світлу до тої висоти, в якій видно не тільки вузкий круг інтересів одиниці або партії, а-бо якоїсь одной верстви, приміром селянства, але в котрої відчиняє ся широкий виднокруг на жатє і на будучину цілого народу.

А для освічених кругів треба нам втворити таку культуру, котра вдоволяла би їх бажанням, щоби они не потребували йти до ворогів і заспокоювати в них духового голуду.

На таких позичках звичайно дуже багато тратись наше народне діло. З чужою школою, з чужим образом, різьбою, книжкою, театром, концертом і т. д. вдирає ся до нас непомітно ворожа чужина і будує невидимий місток, по котрим налі люди переходять до ворожого табору.

Гляньмо тільки довкола себе, а певно побачимо неоден примір такої національної деверції. Батько був свідомим Українцем. Працював у товариствах, відзначав ся як знаменитий адвокат, лікар або економіст, доробив ся навіть мастку — а син его опинив ся поміж ворогами. А чому? Бо батько не зберіг его перед впливами чужої культури. Хлопець мав спрмогу ходити до чужих театрів, купувати чужі книжки, ходив на чужі вистави і сам, не знаючи коли, став чужинцем. Витворене висшої культури з багатою літературою, штукою, гарним театром, консерваторією, виставою образів, кляубами і т. д. став

Першорядна Каварня Театральна

величаво відновлена новим властителем, в правдиво європейський спосіб перебудована. ЩОДЕННО КОНЦЕРТ ВІЙСЬКОВОЇ МУЗИКИ. — Вступ вільний.

донами в одну спільну громаду родину, і чим живіша їх злука і любов, тим більше і красивше Христове царство, тим щасливіше проживаєся і одиницям і націям.

Церква ніякою нацією не помітує, протинно всі однаково апробує і зівалляє на їх розвій, в засаді дає націям своїх єпископів і священників, а в недостачі власних, поручає одиницям з иншого народу вичувати ся мови даного народу і висилає їх на услуги потребуючим, (пр. Русинам в Канаді), а не привертає народу одного до якогось ему чужого. Націоналізм яко вислів природних чувств Церква апробує і усовершує, лиш не дозволяє, щоб він входив в розріз з релігією і рижив та ділив народи.

Народности повстали на підставі історичного розвою людей, і не без цілі, як все на світі, однак поняття народности може рижити людей, віддалювати від себе, бути причиною спорів і відчуження — Церква знова хоче нації бачити братами і дітьми любячими себе взаємно, єднати народи вже ту на землі. Церква отже узнаючи націоналізм і патріотизм, апробує его і піддержує, однак задля вислоти своєї і цілі своєї, має сама висше стояти чим народність. Нація має підпорядкувати ся висшій інституції, націоналізм має містити ся в Церкві.

Як любов власна є підставою любови ближних, однак може вродити ся в сліпий егоїзм, так подібно і любов свого народу може заволодіти цілим серцем чоловіка, зробити его рівнодушним на потреби народу другого, а навіть до погорди ними. На око егоїзм національний являє ся чимсь добрим, навіть благородним і похвальним, бо в першій лінії не стремить до користи личної, але до загального добра, для цілої нації — в сути однак все він є проявою занепаду і притемнення ідеалу Церкви у одиниць народів, — в тоді злом, репробований — яко перецінюване себе і своїх, нехтуючий і погорджуючий другими (як се бачимо у наших всеполяків). Засліплений націоналізм не бачить і не знає нікого поза своїм народом. Одну лише любить, — прочі є ворогами, що загарбують его власність, яких для добра народу свого треба поглотити. До сеї степені культури дійшла була старинність, коли то кожда нація мала свою релігію, усвящену народними звичаями. Її занепад уважали упадком цілого народу, а відступство від праїдної віри, поглядів і звичаїв, після свідочств Тертуліяна і Арнобія було каране яко зрада народу і образа достоїнства монарха. Сему шовінізмови національному завдачувала римська імперія після Лівія і Ціцерона свою велич і владу над світом. Се пересвідчене тревало ще довго по занепаді держави, — так що Юліан Відступник намагав ся привернути поганство, добачуючи в нім підойму держави і народу. Віджила ся гадка в новітших часах, ужита ворогами для ослаблення Церкви, її впливів і значіння, щоби їй завдати удар піділом людей, роздробленем їх лиш на малі народні церкви.

Причиною сліпого, нездорового націоналізму є нерозважна любов свого народу, що в своїх бачить лиш прикмету і чесноти, у не якоюсь там, як дехто думає, забаганкою, але народною потребою. Без того будемо заодно травили не мало молодежи з заможніших наших домів, а втрата кожної заможнішої одиниці єсть народною втратою тям більше болючою, бо наші люди дороблюють ся звичайно маєтків не дорогою фінансових спекуляцій, тільки тягнуть матеріяльні соки з народу. (Парцеляція, еміграція, кооперативи і т. д.) Не говоримо того, щоби кому докучити, тільки, щоби зарадити лихови, котре всім нам докучає. А виступаючи проти чужини, не хочемо будувати якогось хинського муру, тільки ідемо слідами Тараса, котрий радив, щоби і чужого научатись і свого не цуратись. Що доброго мають наші сусіди, пізнаваймо, але не піддаваймо ся сугестії того добра і задивлені в чужі здобути, не тратьмо з ока власних скарбів, котрими так багато вивінуваний український дух. Чужа культура най буде нашою учителькою і провідницею, най нас заохочує до творення власної, але вбивати наших творчих сил она не повинна і не сміє.

(Дальше буде).

других за се — лиш пороки і блуди. Для націонала ідеалом і цілю — національне вживдення, — культу, релігією — нація. Церков в нації удержує ся, о скільки ова причиною ся до двигання її, толерує ся яко елемент пособлюючий ідеї національній, — в засаді однак уважає зайвою, або і колодою его розвою, а часом навіть лише чимсь, чим відрижнює ся від жида. Подібне поняття, бо в дійсности ще не деклароване, стрічаємо у нашого і польського народу, де на питање: „якої ти віри?“ — не знаєш иншої відповіді як „руської“, „польської“, а вже появою в певного рода в висше наведеном змислі понимання національности є у деяких одиниць поміж інтелігенцією називане дітвій славянськими іменами Zbyszko, і такими як Цьвітанин.

Вислідом сего суть національні борби, а з сим в парі повільний їх занепад, чисельне зменшуване, роздроблені сили нації внутр взаємно нищать ся, витрачують енергію на домашню війну і падають. Доказом старинні народи, що себе безвинно завойовували, доказом винішна національна борба і захланність. Тому то і комуністи в теорії репробують вибувлий націоналізм яко шкідливий добру людства, а А. М. Вайс називає справедливо „новочасною зресиєю і поворотом до поганських часів“.

Печеніжин, 8. марца 1913.

О. Гр. Дурделла.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Розоруженє!

„Militär. Rundschau“ довідує ся, що міністерство війни видало такий розпорядок в справі резервистів:

Всі резервисти корпусів в ід I—XIV, які в цілі частинного доповнення військового стану остають в чинній службі, мають бути знова перенесені в нечинний стан. В кіноті можуть комендантні полків перенести в нечинний стан резервистів з 1908. року в случаях вартних угляднення, о скільки на се позволять службові зглядї. В справі почислення чинної служби за вправи, мїродатні будуть постанови §. 48. I. і передостанного уступа з року 1912.

Петербурська телеграфічна агенція додала до спільного комунікату з австрійським правительством уягу, що російське правительсто одержало з австрійської сторони запевненє, що Габсбурска монархія немає ніяких заборчих намірів супроти полудневих сусідів. Отже в справі сеї замітки петербурскої агенції віденські поінформовані круги завважують, що ся додаткова замітка є поміщена без порозуміння з австрійським правительством.

Про сеї глумливий над австрійською політикою додаток петербурскої телеграфічної агенції висловлює ся наше урядове кореспонденційне бюро:

Петербурська телеграфічна агенція оголосила уступ, доповняючий рівнозвучний комунікат, який обговорило австрійсько-угорське і російське правительство. Влученє сего уступа, який не містить ся в договорі обох кабинетів, до комунікату призвано з австрійської сторони вже з тої причини зайвим, що наші політичні відносини до наших сусідів не є впливом аж останних переговорів. В сїм зглядї належить підчеркнути, що міністер Берхтольд вже 5. листопада перед мїродатним тілом, делегациями, зложив заяву, що „монархія є готова утворити підстави до тревалого, приятного порозуміння з балканськими державами.“

Берлінська печать з вдоволенем приймає до відома заповіджене розоруженє на границі Австрії і Росії і висловлює надїю, що ведені переговори між обома сими державами о точки, що до котрых єстьвуть ще рижниці, лідуть тепер скорою ходою. Сї рижниці не можуть бути вже за великі, коли розпоряджене розоруженє.

„Daily Telegraph“ пише: Хоч Австро-Угорщина увільнить значну часть війська, то однак мимо всего стан армії буде більший ніж був в жовтні минушого року, бо в останній часі прийшла військова реформа, на осно-

ві котрої стан війська в Австрії буде побільшений. Так само не змінять властиво засадничого положення увільнене Росією 230.000 Є се признаки лише хвилевої поправки положення, а через се не буде ще усунена недуга, яку в теперішних часах переходить Европа. Діланє сеї недуги буде й дальше тревати і містити буде все поважну небезпеку для європейського мира. Навіть в теперішній хвилі єстьвуть ще сильне побоюванє, чи мирові змаганя, проявлені в останнім периоді не обернуть ся через якусь подїю в протинний бік, хоч в добре поінформованих кругах твердят в цілім притиском, що мирові змаганя мають вигляд повного успіху.

Узол теперішного положення, пише дальше англійський дневник, лежить під Скутарі. Великодержави — каже „Daily Telegraph“ — не повинні призволити на здобутє Скутарі Сербями, бо ся подія може виводити знова грізні моменти до міжнародного положення.

„Journal des Debats“ пише: „Австрійсько-угорсько-російський комунікат є новим доказом, що оправдує оптимізм. Супроти зменшеня уоруженя Австрії і Росії можна здогадувати ся, що між обома державами прийшло до повного порозуміння що до розвязки справи Балкану.“

Берлінський дописець „Die Zeit“ звїщає, що загальний і повний супокій в Європі є покищо із сеї причини неможливий, що величезні уоруженя Німеччини і Франції, а навіть Австро-Угорщини і Росії помимо частинного і хвилевого розоруженя не позволять на повне успокоєнє прилюдної опії. Правительства впрочім мусять представляти положенє грізним, щоби в парламентах улекшити ухвалєнє військових предлог.

„Прикарпатская Русь“ пише: „За скоро було би ликувати ізаа тої події (розоруженя) і обходити празник загального помиреня. Не знаємо ще повної заяви російської дипломатії; далеко не успокоююча заява „Fremdenblatt-y“, коли розбвратити кожде єї слово. І як тепер в природі так і в міжнародних відносинах дуже легко теплий весняний дощ може зміняти ся в сїжну метелицю. Однак одно не підлягає сумнівови, що воєнна горячка (шиль) австрійських воєнних кругів уступила і іде тихо, та все замітївше в минувшину (на убіль). Треба здогадувати ся, що найновіша мирна постанова нашого (не російського, але австрійського) правительства виходить із повного державного вирозуміння у австрійських відвчальних кругах і що се торжество вирозуміння в політиці приведе неминучо до повного торжества мира.“

„Nord. Allg. Ztg.“ пише: В деяких німецьких дневниках оголошено останними днями алярмуючі стьї про теперішнє положенє в Європі. Урядові німецькі круги, які з тими стьями не мають нічого спільного, осуджують положенє, що вже многократно зазначила „Nord. Allg. Zeitung“. Сильні змаганя великодержав, як се оноді ствердив англійський предсїдник, осягнули деякі вислїди — стоїмо при тм, що сїй спільній праці удасть ся опанувати остаючі ще трудности. Се бажанє скривив окремай договір між Австро-Угорщиною і Росією що до військових зарядженя, який ціла Европа із вдячностю повтала. Коли в згаданих стьях нове скріпленє німецької армії осуджувано вібито погіршенем відносин Німеччини до сего або тамтого сусїда, то такі думки треба з цілою рішучістю відперти. Що відносини сил в Європі наслідком війни на Балкані улягли пересунєню, що також посередно відносить ся до Німеччини, є фактом, котрий кождий признає.

Дальше заявляє часопись, що наслідком нових відносин Німеччина мусить скріпити свої сили, не знаючи застрішної дини. Твердженє деяких французьких дневників, що уоруженє Німеччини є звернене проти Франції, не відповідає дійсности.

„Westminster Gazette“ пише: Деякі німецькі дневники пишуть, що ключ положеня лежать в англійських руках. Може се за великий для нас комплімент, але з цілою рішучістю підчеркуємо, що о скільки маємо впливи, ужиемо їх безуслівно на те, щоби запобігти всякій ідеї війни. Коли Франція робить справді заговор на Німеччину, то можемо дати як найповажніші запевненя, що не маємо в сїм ніякої участі. Тїшимо ся, що можемо уважати Французів нашими приятелями, коли би однак наші приятелі були спосібні в

для таких авантур, то нашим обовязком приятелі було би їх від сего повздержати. Очевидно уважаємо цілий переполох безосновним, але відносини в Європі є того рода, що не можемо нічого зробити, що би могло викликувати фалшивий переляк і безосновні вижиданя, але мусимо пильно працювати над усунєнем напруженя між тридержавним союзом і тридержавним порозумінєм, що є річю найважнішою.

Із голосія сях двох півурядових органів — одного німецького, а другого англійського — видно, що в міждержавних відносинах Європи є сораді небезпечне напруженє.

Перед миром.

З воєнного видна.

До Драчу прибула сербська дивізія разом з 36 пильними гарматами і 10 гавбицями. Там вишлють ще другу дивізію. Ціле се військо має вирушити під Скутарі.

Після вістий з Драчу потверджує ся, що турецький корабель „Гамідже“ появил ся вчєра під Драчом і розпочав бомбардованє міста. Кинув около 100 стрілів та відїхав до Сан Джіовані ді Медуа і бомбардував се місто, після чого поплив до Барі. Дальший напрям „Гамідже“ не є звїсний. Бомбардованє Драча і Сан Джіовані ді Медуа не зробило багато шкоди.

Урядова депеша з Яніни доносить, що після обсаженя Лясковіки, вмашерувало грецке військо до Конїци (Конїтса), витанє з одушевленем населєнем.

Справа закінчена мира.

Вчєра по полудни вручила Сербія відповідь представникам великодержав на просьбу Туреччини о посередництвє.

„Ікдам“ пише, що хоч на основі льозанського договору острови, заняті Італією мають повернути до Туреччини, однак занятє деяких островів Грецією змінило положенє. На основі порозуміння великодержав з Італією, розвязка справи островів дістала ся до порішеня великодержав.

Атєнська агенція звїщає, що після всякої імовірности відповідь балканських держав на предлогу великодержав буде удїлена окремих державам завтра. На сильне домаганє Греції союзні держави зажадали, щоби Порта від нині вже була зобовязана забезпечити привілеї живучим в Туреччині підданам балканських держав, а також признати віроісповідні і народні привілеї християнам, мешкаючим в Туреччині.

З Софії доносить урядово: Тому, що одна із союзних держав зажадала формальної зміни, врученє відповіді балканських держав на предлогу великодержав відложено до пятниці.

Між союзниками.

Білгородський дописець „Die Zeit“ пише, що між Сербією і Грецією закінчено свого часу договір, після якого кожда з держав задержит в своїй руді ті області, які заняли війська дотичних держав, отже Солунь припав би Греції, а Монастир, Велєс і Охрида Сербії.

Про подробиці сего сербсько-грецького договору повідомлено Болгарію сейчас по розпочатю воєнних кроків, однак Болгарія що до сеї справи не висловила зовсім своєї думки, отже й сеї договір не може бути для Болгарії обовязуючим.

„Daily Telegraph“ запримічує, що не було би несподіванкою, коли би по закінченю мира вибухла нова війна о посїданє Солуна.

Австро-Угорщина і Сербія.

„Local Anzeiger“ доносить з Білгороду, що австро-угорський посол мав зложити у білгородського правительства протест проти висилки сербського війська до Скутарі.

З бесїди, поміщеної в „Neue Freie Presse“ з сербським послом Йовановичом, виходить, що сербське правительсто змагає рівно до порозуміння з австро-угорською монархією для навязаня сердечніших взаїмних відносин. А коли сербське правительство висилає військо до Скутарі, то ходить тут о сповненє елементарного обовязку супроти союзника. Що до Скутарі, то его судьба буде порішена в Лондоні.

Грошеві клопоти Туреччини.

На просьбу вального Адриянополя поручив міністер скарбу в радіотелеграфічній доповіді отаманському банкові в Адриянополі виплатити 10 тисяч фунтів на силачене поборів цивільних урядників, які від 3 місяців не одержували їх, коли тимчасом офіцери одержують точну виплату своїх пенсій.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Евдокія; римо-кат.: Матильди. — В суботу: руско-кат.: Теодора; римо-кат.: Льовгіна.

— Просимо о дописи. В цілім краю відбуваються в теперішніх часах загальні збори товариств економічних, господарських, просвітних, відбуваються вечери, концерти і святкування пам'яті наших народних митців, відбуваються в'їзди і інші збори, сходина і наради, нерідко в займаючих справами на денній черзі. Та на жаль, лише дрібна частина тих зборів і обходів дістає ся до прилюдного відома, хоч годило би ся поділитися з ними з загальною нашою суспільністю. Для неодоного було би се приміром до праці на народній ниві, а для тих, що трудили ся в народній роботі, була би звістка про них нагородою за їх труди і заохотою до дальшої роботи. Просимо про те наших прихильників, присилати нам недовгі описи висше згаданих зборів і обходів, за що не лише ми але і наші читачі будуть вдячні дописцям.

— Недуга Сьв. Отця Пія X. „Corriere d'Italia“ доносить, що недуга Сьв. Отця приберє нормальний перебіг і можна сказати, що недиспозиція вже кінчить ся. У вторник піднесла ся температура тіла і задержала ся через цілу ніч на тій самій висоті, а рано упала. Се звичайний об'яв недуги, на яку занедужав Сьв. Отець. Лікарі заявили, що стан здоров'я Сьв. Отця поправив ся і, що Папа верне по кількадевній супочинку до повного здоров'я. Вчора рано відвідали недужого Его сестри. Вєсь католицький світ співчує з недужим Сьв. Отцем, з сеї нагоди прибуває до Ватикану много телеграм з запитом про стан Его здоров'я.

„Osservatore Romano“ пише, що поправа в стані здоров'я Сьв. Отця поступає дальше, можна отже надіятися, що Сьв. Отець верне небаком до повного здоров'я.

— Тарасове свято в Ярославі. Звідтам пишуть нам: В неділю дня 9. марца с. р. відпразнували в Ярославі ученики гімназії вечірницями 52. роковини смерті Тараса Шевченка. Сяля гарно прибрано, серед котрої в цв'їтах умане пишало ся погрудє Кобзаря, а на сцені рівнож серед зелени звисав величавий портрет поета. В програму вечерниць входили: святоточна промова, пісні на хори, деклямації і продукції оркестр мандолінової і смичкової. Вєй точки випали удачно і гарно були виконані, за що отримали їх виконавці гучні і заслужені оплески і слова признання. Коли взяти під увагу, що учеників Українців в гімназії не много, бо всіх 115, і не мають до співу свого учителя, а мимо того мають поміж собою і хор вишколевий і оркестри мандолінової і смичкової і своїх дїрїгентів, то признати треба, що радісний се об'яв і заслужене признанє для учеників і їх духових провідників. Сяля була битком наповнена, вся українська громада місцева і видїйші патріоти св'ященники з родинами з околиці, явили ся громадно, щоби звелічати се студентське свято, і показати ученикам неначе свою вдячність, признанє і симпатію за се, що що року пам'ятають на нашого Генія і показують тим своєю патріотичну душу, ідейність життя, вірність своему народові і примір молодшим своїм товаришам. Дуже жичливо віднесли ся до цілого того концерту і директор-управитель гімназії і панове професори, що і радами і своєю присутністю се виявили. Дивно лише і немиле вражало, що військові власти заборонили жовнірам бути на тих вечерницях.

— Концерт дівчат в честь Т. Шевченка. В салі „Нар. Дому“ у Львові відбув ся вчора традиційний концерт шкільної молодіжи в

пам'ять 52. літних роковин смерті Шевченка. Уладила его дівоча молодіж шкіль Українського Товариства педагогічного (на програмі педагогічного (!)). Публіка з ріжних верств нашої суспільности заповнила салю по берегах, складаючи добровільні датки на „Рідну Школу“. Жіноцтво мало чисельну перевагу; мерехтять до світла пестрі народні одяги дівчат і гарно доповняють цілість в гармонії красок пристроєної концертної салі. До нас віс шкільним, але рідним духом. Учениця Кудликівна із запалом переказує національне значінє творчости Шевченка. Хори учениць песять наше ухо розмірїною українською пісню, головню творами Ст. Людкевича. Гарно співають. Сьвіжі дівочі сопрани і альти. Не можна сих хоральних продукцій міряти оцінкою строгої критики — бож се дїтвора — але сьвіжість голосів надає своєрідне, вельми миле, забарвленє пісням. Оплески за оплесками і чути оклики від розбавлених гімназистів: Ще раз! Ще раз! Гарно вишов дует пп. Кочкурівної і Когутівної. Голоси вправді не сильні, але милі, особливе п. Кочкурівної, яка розпоряджає ліричним, скажїм, саліновим сопраном, що звучністю полонить фантазію. Дуже приваля всім до подоби деклямація уч. Т. Сенікївної, виголошена голосно, виразно і з запалом; не зле (коби сильнїйшїй орган голосу) деклямувала уч. Левіцка. Вкінці згадатиб про фортепянове сольо уч. Утриско, яке рівнож всім подобало ся. Лишає ся гарний спомир з дівочого концерту.

— Засіданє сойму. „N. Reforma“ доносить: Сойм відбуде в будучім тижні два засіданя, почім пічнуть ся великодні ферїї. Сойм радити буде після сьвят около два тижні.

— „Галичанин“ не перестав кормити своїх читачів ювілеем династїї Романових. Три четвртинї 47. числа сеї часописи — се не сухі факти, але прямо панеїрики в честь царя. Найперше читаємо довжезний опис вигляду Петербурга в день ювілею, опися про церковний торжества в казаньскім соборі, де починає ся трета, кульмінаційна точка статї „Галичанина“ під наголовком „торжественный царский выїзд“. Чого там нема: се не переказати, ні описати; треба справді „галичанського“ одушевленя, щоби так гарно описати всі дрібниці, почавши від „урра“, а скінчавши на брехяї про „народне одушевленє“. Коли Москалі прочитають статю „Галичанина“ то прослезять ся в радости і без сумніву поклічуть до себе „прекрасного Ніколушку“, який празнував теєр ювілей в Петербурзі, і поцілувавши его, обсиплють ласками сїх одиноких в своїм роді „подаремних“ патріотів. Подайте й цареві „Галичанина“ в руки — най знає, що над берегами Полтви є ще „руссїкї“ патріоти, які горять любовю до царского кнута і Мінїних і Пожарских і всїх інших, що мордували тїкож „руссїкїх“ людей за часів найбільше „русского“ князя Івана Грозного.

— „В світ за очі“. В лютий від 20—28. переїхало через Краків около 8000 сезонних робітників до Прус. В марці переїздить щоденно кілька тисяч. Вчора — як пише „Czas“, переїхало через Краків 4.800 робітників в 6 надзвичайних поїздах.

— Вихїсновуванє переселенців. З оглядом на се, що ріжні обманці часто вихїсновують галицьких переселенців в Зєдинених Державах в сеї спосіб, що видурюють від них повновласти до продажи їх власности в старім краю, а гроші задержують собі, звертає ся знова увагу інтересованих на ті обманства ріжних агєнтів, що анонсують ся в американських часописях як прилюдні нотарі, приватні банкері, а в дійсности є они лише власниками агєнцій до продажи корабельних карт, або покутними писарями.

— Вибір президїї м. Львова. Рада міста Львова на позавчєршнім засіданю перевела вибір президїї. Предсїдником вибрано 97 голосами Йосифа Наймана, дотеперішого предсїдника, І. містопредсїдником вибрано д-ра Тадея Руттовского (демокр.), а ІІ. містопредсїдником д-ра Леонарда Штала (вєсполояк). ІІІ. містопрасїдника виберуть дня 27. марца.

— Воздушна поліція в Англії. Англіїське міністерство війни зарядило проби пересїдуваня літаків і балонів, які находять ся над неприступною для них областю. Проби повели ся. В будучинї буде воздушна поліція пересїдувати ракетами літак і балон, який явить ся над забороненою областю.

— Недостача лікарів в Сербїї. Сербске міністерство війни звернуло ся з просьбою до славянських лікарських палат, щоби они ви-

слали на поле борби бодай кількох лікарів (головно інтернїста), бо число хорих росте з кождою хвилию і сербскї лікарї не можуть собі дати ради. Крім сего дає ся сильно відчувати загальна недостача лікарів в Сербїї. Платню визначено в сумі 400 динарів місячно (400 франків), крім сего зверненї будуть кошти подорожи там і зворотом.

— Вїйна з „футуристами“. В Римі відбув ся оподї забороненїй зразу поліцією агїтаційний вечер літературної секти, званої „футуристами“. Сяля була переповнена. Лєдві однак підїс капельмайстер батуту, щоби розпочати футуристичну сїмфонїю, поспівав ся в сторону оркестри град помаранч, яблоск і бураків і привеловив єї до утечі. Провідник фуритистів Марїнетї явив ся на сцені і хотїв промовити, але перешкодили єму „жабки“ і крики. Зчала ся бїйка: били ся палицями, пїястками і кріслами в супроводї нелюдських криків. Остаточню побїдили фуритисти, лише оден Марїнетї мусїв ратувати ся утечою босїй і без капелюха. Деяких арештовано.

— Нові поклади зєліа і золота в східних Індїях. Оден з геологів викрив в великих добрах покїйного індїйского князя Магомета Букура великі поклади зєлізної руди і золота. Відкрїте наступило в сеї спосіб, що одна стара Індуска принесла геологові брилу золота. Геолог жертвував жєнщинї гарний шаль, за що ся зрадила єму місце, де найшла золото. Дальші пошукуня виказали, що вся та околиця є обильна в золото і зєліао.

Оповідистки.

— Запомогова акція при закупнї насїня. Краєвий Союз господарско-торговельних Сїлок у Львові (ул. Зїморовича 20) повідомляє, що замовлення на насїне конюшини, ярого жита, ярої пшениці, вївса, ячменю і кукурудзи по звїзених цїнах, які вплинули по дни 10. марца 1913. р. то є по остаточнім речєнцї зголошенє, будуть виконанї лише в міру рештующих фондів, бо в першїй мірі будуть виконанї замовленя надїсланї в речєнцї. При виконаню замовлень, що вплинули по 10. марца, будуть цїни підвисенї до границї назначеної Високим ц. к. Намїсництвом, а то конюшина К 240 за 1 кл.; жито яре К 24, яра пшеница К 25, овес і ячмїв К 18, кукурудза К 15 за 100 клг. франко кожда стация. Замовленє невідповідно задаткованих або застережених услївем кредиту чи позички, Кр. Союз не виконує, аж доки не вплине відповідний задаток і заєвненє, що рєшта належитости буде зложена яко післяплата при відборі. Коли тотї два услїва не будуть доповненї найдальше до 20. с. м. включно, будуть тотї замовленя відкинєні, а евентуальний задаток зєвренений. Задля прискорєня висилки буде Союз вислати поодинокї роди збіжа окремо прямо від продуєнтів, або з магазинів, де тотї збіжа зложенї, через що послїлки будуть подїленї; при кождїй послїлцї буде побрана така післяплата, яка на даний рїд збіжа випадає.

— З Гусатїна. Фїлія тов. „Сїльський Господар“ уладжує в днях 27., 28. і 29. с. м. господарско-ветеринарїйний курс в Гусатїні. Зголошувати ся треба до фїлії сего товариства в льокалі тов. „Збруч“.

— Загальні збори тов. „Руска Бєсїда“ у Львові відбудуть ся в суботу дня 15. с. м. о год. 1/2 7. вечєром.

— Красва Рада шкільна затвердила вибір: о. С. Кравса на заст. предсїдника окружної ради шк. в Бродах, К. Радчука, учит. муж. 6-кл. шк. в Збаражї на представника учительского звания до окружної ради шк. в Збаражї і Льва Борачка, управ. муж. 4-кл. шк. в Перегїнську, на представника учит. звания до шкільної окружної ради в Долинї; надала посади учителїв руханки в середних школах: С. Юзві, заст. учит. руханки в ІІ. польск. гїмн. р Тернополї, в тім самім заведеню, В. Рогошевскому, заст. учит. руханки в муж. учит. сем. у Львові, в ІІ. реальн. шк. у Львові; іменувала о. П. Сьвержуку заст. учит. римо-кат. рел. в жін. учит. сем. у Львові; перенєсла заступників учителїв в середних школах: С. Грабїльського з VI. гїмн. у Львові до фїлії ІV. гїмн. у Львові, д-ра О. Левіцкого з фїлії гїмн. в Самборі до гїмн. св. Аннї в Кракові, А. Вархола з гїмн. в Ярославі до гїмн. в Бережанах, С. Зачка з польск. до руск. гїмн. в Коломиї, А. Миколаевича з руск. гїмн. в Станїславові до гїмн. в Камінці струм., Ф. Кубєляса з фїлії гїмн. в Самборі до гїмн. в Березові, Р. Дублянцю з руск. гїмн. в Тернополї до руск. гїмн. в Коломиї, І. Щєпаньского з

гїмн. в Бережанах до реальн. гїмн. в Ланьцутї, Б. Орловского в ІІ. реальн. шк. у Львові до І. реальн. шк. у Львові, д-ра Е. Топермана з гїмн. в Золочєві до гїмн. в Товмачї. М. Гурецкого з гїмн. в Сокалі до гїмн. в Терєбовлї, Д. Аїнгорна з гїмн. в Товмачї до гїмн. в Золочєві, В. Соколовского з І гїмн. в Ряшєві до польск. гїмн. в Коломиї, М. Левіцкого з ІІ. польск. гїмн. в Станїславові до І. польск. гїмн. в Тернополї і Е. Шомогїя з VІІІ. гїмн. у Львові до муж. учт. сем. в Кутах; іменувала в народних школах: О. Бурштинovu учт. жін. 5-кл. шк. в Рїпчїях, Е. Жарєкого учт. муж. 6-кл. шк. в Баршї, М. О. Дєнехи управ., С. Т. Ловєску, С. Т. Альбрєхтївну і С. В. Ляхавїцївну учт. жін. 4-кл. шк. ім. св. Уршудї в Коломиї і о. Агт. Кучка учт. рим.-кат. рел. муж. 4-кл. шк. ім. Косцюшка в Коломиї; управитєлями 2 клас. шкїл: Юлї Мартїновского в Ляшках мурованих, П. Волошина в Тустановичах, Ів. Войтовича в Радєнїях, І. Космана в Гєчваровїцях і П. Дучамїньского в Тяпчїм; учителями (кама) 1-клас. шкїл: К. Яворского в Ясеницях, Ф. Ласкавского в Пїарїчках, М. Дудзїньска в Гутї любїцькїй і М. Сопоцького в Мокрянах; перенєсла: К. Рудакєвичєву, учт. 2 кл. шк. в Дзвинїях, на рівнор. пос. до 2-кл. шк. в Вовчинцї.

Посмертні оповїстки.

— О. Валентий Волч, ц. к. директор муж. учт. семїнарїї у Львові, шамбєлян Б. Сьвєтостї Папи, упокоїв ся нинї у Львові по довшїй недужї в 59. р. жита. Покїйний належав до дуже совїсних і бєзсторонних людей. До учителїв і учеників рускої народности, хоч сам був поляком, відносив ся все з великою прихильністю, тому і серед Русинів лишає щїрий і глибокий жалє. Похорони відбудуть ся в суботу о 8 год. рано в дому при ул. Мурарскїй ч. 29. до костєла св. М. Магдалини а потїм на Явївскїй цмїятар. В. в. п.!

— Марїя з Киналїв Дженджеря, мати о. Йосїфа, пароха в Цуцїловї, упокоїла ся в домі свого сина дня 9. с. м. в 75. році жита. З праці рук випровадїла свого сина в люди і при нїм зложила свою голову. В. в. п.!

Потреба реформи богослужєбного співу у галицьких греко-католицьких церквах.

Написав о. Евген Турула, катехит в Терєбовлї.

1) Достойнство церковного пінія; его характер, та ріжниця від музики свїцької. 2) Спів партїсний у галицьких церквах. 3) Спів крилосний (самоїлка) у гал. церквах. 4) Церковні хори нотні по селах і містах. 5) Про уживанє фісгармонїї в церквах.

(Дальше).

Єствованє селяньского хору, з такими накладями енергїї заснованого, залежить — вкінці — від єствованя дїрїгента. Звичайно основатель хора сам мусить вести его, бо в поміж співаків рїдко хто годен виучити ся вот до того стєпеня, щоби мїг дїрїгувати. Тож хор в цілім своїм єствованю є зависимий від примх дїрїгента. Коли управитель хору в яких небудь причини покине село, хор упадає.

А що вправних дїрїгентів у нас не богато, тож на місце уступаючого управителя тяжко найти нового, а тим часом хор виходить з вправи і поволї засипляє вічним сном. — Така судьба стрїнула майже усеї наші, навіть досяте славні, селяньскї хори як прим. в Дєнісові, Скалі над Збручом, Кобиловолоках, Яблонові і в ин.

Та це не кєнець на тїї стратї.

Щє більша шкода лежить в тім, що там, де в церкві головну вагу кладено на виучєне нотного співу, там ував народний спів, а тоді коли хор перестав животиїти, в церкві не стало ані співу нотного ані всєнародного — тож знов лише сам рєсентий почав виводити свої трєлі в крилосї.

Стократь лучше і хосєнїйше було би сеїй труд і час, якого ужило ся до заснованя висше згаданих хорів, обернути на виучєне всєнародного співу.

Користя з сего булиб необчислено великі і тривкі.

По перше нарід буде чути ся вдоволенним, бо его допущать до участі в богослуженю. Він найде в церкві се, чого бажає его релігійна душа. По друге, такий всенародний спів ніколи не затратить ся; нарід уже від дитинних літ буде вичувати ся звучних і мелодійних церковних пісень та усе їх буде співати, хочби навіть і ревантого не було під той час в церкві. *)

Таким співом наш нарід переймає ся до глибини душі; сей спів певно убагороднить его серце, натхне висшними почуваннями, навчить молати ся, заведе в країну найвисшого божого ідеалу, та зробить щасливим.

Щоби ціла церква могла і уміла правильно співати, потреба вперед урядити певного рода пробний хор. Его можна урядити в сей спосіб, щоби вибрати з поміж женщан і мужчин кількадесят осіб з добрим слухом і голосом та з ними, приміром в церкві по вечірні або в читальні, переспівувати точно пісні потрібні до св. Служби Божої і то доти, доки їх зовсім не научать ся. Відтак ті уже вишколені в самоїлці співаки, ставивши між народом в церкві коло крилоса, будуть співаля цілу Службу Божу а тоді усі люди легко научать ся співати. І так в протягу кількох місяців буде можна мати в церкві всенародний спів, котрий буде легко удержувати ся сам через себе від рода в рід, та стане правдивою окрасою нашого обряду. Розходять ся лише о те, щоби вибрати кусники до співу як наймелодійніші, згідні з духом нашої Церкви та усе держати ся раз вибраного напіва.

У нас ував, а зглядно не однообразно і неприродно розвинув ся всенародний спів, бо мало уваги звертано на его правдиву красу і силу. Однак, чиж може бути величавіше вражінє, як учти могучі тони церковної пісні, видобуті з соток грудий побожного народа. Тоді має ся вражінє начеб цілий будинок церковний став ся одним величним, поліфонним інструментом, котрий увесь дрозить в своїх основах; вкінці леговько відлучає ся від землі, від своїх посад і на крилах пісні уносить ся враз з нами в далекі небесні простори. Чиж під тим чарівним впливом могучої пісні не перейде солодке дрозжанє усіх суставів нашого тіла, чиж груди не зачне скорше і глибоше віддыхати; чиж в оці не затремтять слеза радости і любови Бога а душа чи не почує ся хоч на хвильку свободна від узів отяжілого і до землі прикованого тіла.

Наче на потвердженє тих моїх поглядів наведу слова — по моїй думці, бевсторонного критика — о. П. Бажанського, котрий так про себе оповідає **): „Довгі літа бувем учителем і дірігентом рижних хорів, а вкінці славного хору старопопійського у Львові. Сей хор стояв тоді високо; докладно і ніжно випроваджував не лиш литургічні пєси, але і концерти. Но увіряю любого читателя, коли став парохом в Сороках, коли влучив цілий нарід в церкві на самоїлку співати — то як лиш заспівали підчас литургії знане, просте звичайне „Св. Боже“ — залявем ся рясними слезами.“

З сего, що я повисше сказав про самоїлку, ще не виходить, будьто би усюди в наших церквах належало заводити лише спів всенародний, та будьто би спів партесний нотний зовсім був злишний. Противно, сей останний став ся подекуди не лише потрібним але дуже пожиточним і майже конечним; а то по великих містах. Обовязки людности по тих містах не позваляють єї всегда, що неділі бути на великій співаній Службі. Много людей вислухує Служб Божих тихих, читаних; тож на великій Службі не все є одна і та сама публіка.

З тої то причини утворене гарного співу всенародного було би труднішим, чим по селах і місточках. Тож на місце самоїлки мож тут устроїти гарний нотний спів, тим більше, що заснованє хору в великій місті є о много лекше, чим на селі, а труд вложений в ту роботу видасть тривкі і обильні плоди.

*) Знаю одно село Г. над Збручом, де увесь нарід так гарно і певно співає, що підчас Вел. Служби Б. можна обійти ся без ревантого.

**) Порф. Бажанський: История церк. пінія, ст. 36.

В містах усе найде ся добірнійший матеріял потрібний до співу, міщанська молодіж занята переважно ремеслом в варстатах не наражує свого голосу на некорисний вплив атмосферичних змін в природі. При тім живучи в місті має часто нагоду виобразувати свій слух і естетичний смак музичний вже то в школі, де спів усе трактує ся поважніше, чим по селах, вже то через ходженє до театру, на концерти та на публичні орхестральні продукції.

З так підготовленого матеріялу мож легко зложити хор, котрий відповість вимогам навіть вибагливих музичних критиків. Також і наука нот принесе для такого хору не малі користи. Раз заснований хор в великій місті легко дасть ся удержати через довгі часи, бо з новими співацькими силами, вже по части музично підготовленими в школах не много клопоту, та і о нового дірігента, в случаю потреби, не трудно. Нотний хор надає ся дуже до співу особливо підчас читаної Служби в дві святочні, коли то звичайно більша часть міської інтелігенції і шкільна молодіж приходить до церкви. По великих містах, де ширші круги музично виобразованих людей жадають і від Богослуженя церковного більше артизму та краси, се бажанє заспокоює якраз гарний нотний спів. Він підносить величавість нашого обряду навіть в очах тих людей, котрі мало знають наші церковні богослуженя. А вже підчас богослуженя архієрейского в катедральних церквах є нотний спів майже необхідним. Однак, щоби нотний хор церковний відповів своїй задачі яко хор релігійний, то мусить его управитель конечно дбати про те, щоби в виборі хоральних творів ніколи не була переступлена межа, яку назначують ему вимоги церковно-обрядового стилю.

(Дальше буде).

Телеграми

в дня 13. марця.

Відень. Оноді прняв цісар на довшим послуханю предсідника міністрів гр. Штіргка. Предсідник здав цісареві звіт з перебігу останної парламентарної сесії.

Вчера перед полуднем прняв цісар на одногодшнім послуханю міністра війни Кробатина.

Відень (ТКБ). Долішно-австрійський сойм розпочав вчера наради.

Будапешт (ТКБ). Вчера відкликав в соймі предсідник міністрів всі внесені правительственні предлоги. На внесок предсідника постановила палата приступити нви до нарад над реформою правилника.

Будапешт. Опозиція прийшла гуртом на нинішнє засіданє сойму. Зараз по отвореню засіданя зачав промовляти самовільно п. Льоваші. Бесідника не чути з причини страшно-го крику оловизиці. По нім промовляв п. Абрагам. Підчас его промови предсідник сойму Тіса перервав засіданє. На салю війшла поліція. Старший інспектор Павлік заявляє, що послів, вичислених предсідником, виведе із салі. П. Юст протестує проти введеня поліції, почім опозиція виходить гуртом з салі.

Зібрала ся на засіданє комісія посольської незайманости.

Будапешт. Сойм має розпочати в суботу шістьтижневї фєрії. Предсідник міністрів Лукач удає ся на довшу відпустку.

Петербург (ТКБ). В держ. думі відчитано телеграми парламентів: сербского, грецкого і болгарского з нагоди ювілея Романових.

Тегеран (ТКБ). В поінформованих кругах заявляють, що б. шах задумує вернути на весну до Персії. Здає ся, що легко прийде ему опанувати провінцію Ассербейджан, яка є під впливами реакціоністів. Регент видав відповідні зарядженя.

Букарешт (ТКБ). Урядово перечать вістям, що посол Гіка виїхав до Петербурга в характері відпоручника румунського правительства. Гіка виїхав за відпусткою, але правдою є, що задержить ся там до розпорядку в цілі уділення вяяснень в румунсько-болгарским спорі.

Атени. Греки заняли місто Премметі. Турки цофнуля ся до Дельвінакі.

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в руским товаристві взаїмних обовязченє

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского тсварства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші овлати заобезпеченя селянських буд. нків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителей.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1912 року 3,910.293 ^{корон}.

„ДНІСТЕР“ приймає обовязченя на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, помертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обовязчати від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папєри і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обовязченє „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Брошура:

Йосиф II. чи Ян Казимир?*

(з нагоди святкованя мнимої 250-літної річниці ествиваня Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені г р у б и м друком. Годиви нічні від 600 вечерсм до 550 рано означені підчеркнєнем чисел минутних.

Вігізг зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:45, 3:45*) 5:46†), 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.

*) до Ряшева.

†) до Мшани.

До Підволочиск: 6:10, 10:35, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:12.

†) до Красного.

До Черновець: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*) 6:28†), 7:55*, 11:00.

*) до Станіславава. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного пошередного дня перед неділю і святюм.

До Стрия: 6:00, 7:30, 1:45, 6:50, 11:25.

До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.

До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*)

*) до Рави рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8:40, 5:45.

До Підгаць: 5:55, 4:53.

До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:42, 3:07†), 9:01, 11:30.

†) до Красного.

До Підгаць: 6:09, 1:21*), 5:15, 10:40§).

*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8:12, 6:17.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаць: 6:28, 1:40*), 5:36, 10:59§).

*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Вігізг до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2:22, 5:45, 7:25, 8:50, 1:10, 10:05, 1:30, 2:00§), 5:40, 7:25†), 8:25, 9:50

*) з Тарнова.

З Підм. почаск: 7:20, 11:30, 2:15, 3:05, 10:30, 10:48†)

†) з Красного.

З Черновець: 12:05, 5:15§), 5:45†), 7:40, 10:25*) 1:55, 5:52, 6:26, 9:34

*) зі Станіславава, †) з Коломиї, §) з Ходорова кожного слідуючого дня по неділі і святї.

Зі Стрия: 7:28, 11:40, 4:25, 6:45, 11:00

і римо-кат. святя.

З Самбора: 7:50, 9:55, 2:10, 8:30

Зі Сокаля: 7:10, 1:25, 7:57

З Яворова: 8:12, 4:20

З Підгаць: 11:10, 10:20

Зі Стоянова: 10:01, 6:30

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 7:01, 11:11, 2:00, 5:10, 10:12, 10:31†)

†) з Красного.

З Підгаць: 7:26*) 10:49, 6:29*) 10:01, 12:00§)

*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.

Зі Стоянова: 9:21, 6:11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаць: 7:08*), 10:31, 6:11*), 9:41, 11:43§)

*) з Винник, §) з Винник в суботу і неділю.

Локалькі поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6:02,

на головний дворець:

З Брухович: що дня: 6:55.